

**REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
OSOBNIH PODATAKA**

KLASA: 041-02/17-01/61
URBROJ: 567-02/12-17-05
Zagreb, 16. lipnja 2017.

Primljeno: 28.6.2017

Ur. broj: 389/17

**Hrvatska udruga za zaštitu potrošača
Ozaljska 93/II
10 000 Zagreb**

PREDMET: Obrada identifikacijski broj (OIB) fizičkih osoba na računima

-mišljenje, daje se

Poštovani,

Nastavno na Vaš općenit upit vezan za obradu osobnih podataka, odnosno pravo obrade osobnih podataka fizičkih osoba, tj. osobnog identifikacijskog broja (OIB) u vidu njegovog isticanja na računima koji se dostavljaju kao obična pošiljka od strane različitih institucija i privatnih društava te dodatno pojašnjenje vezano uz neisticanje OIB-a potrošača na računima koje izdaju razna trgovačka društava (primjerice trgovački centri, obrti (postolar), pekare i sl.), dajemo sljedeće mišljenje:

Sva pitanja u vezi uvođenja, određivanja, dodjeljivanja i korištenja osobnog identifikacijskog broja određena su odredbama Zakona o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine“ broj 60/08). U odredbama članka 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju određeno je kako je osobni identifikacijski broj stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka te se u smislu članka 2. Zakona o zaštiti osobnih podataka, „Narodne novine“ broj 106/12) smatra osobnim podatkom kojim se identificira određena fizička osoba.

Osobni identifikacijski broj sa stajališta Zakona o zaštiti osobnih podataka ne smatra se tajnim, već povjerljivim osobnim podatkom te se smije koristiti uz uvjete određene člankom 7. Zakona o zaštiti osobnih podataka, ako za obradu osobnih podataka postoji zakonita svrha i pravni temelj, ako je njegova obrada u skladu s posebnim zakonima (primjerice Zakon o elektroničkim komunikacijama, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i sl.). isti se može koristiti uz poduzimanje odgovarajućih mjera zaštite

što podrazumijeva njegovu obradu u točno određenu svrhu (nedvojbeno identifikacija osobe) i dostupnost istog samo za svrhu u koju je prikupljen.

Člankom 5. Zakona o osobnom identifikacijskom broju određeno kako su korisnici osobnoga identifikacijskog broja državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje se dijelom financiraju, izravno ili neizravno, iz sredstava proračuna ili kojima su osnivači, odnosno jedan od osnivača Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe kojima su povjerene javne ovlasti, **odnosno koji osobne identifikacijske brojeve koriste za povezivanje podataka u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka.**

Iz citiranih zakonskih odredbi proizlazi kako su ga ovlaštene tražiti sve pravne osobe koje se financiraju u cijelosti ili djelomično iz državnog proračuna ili proračuna jedinica lokalne samouprave (primjerice Vodoopskrba i odvodnja, HRT, HEP, Zagrebački holding).

Nadalje, korisnici osobnog identifikacijskog broja mogu biti druge fizičke ili pravne osobe ukoliko je to propisano drugima zakonom (Zakon o elektroničkim komunikacijama, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma). Primjerice, pružatelji telekomunikacijskih usluga mogu od građana zatražiti dostavu osobnog identifikacijskog broja sukladno odredbama članka 108. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, broj; 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14) koji traži jednoznačnu identifikaciju korisnika što je moguće putem osobnog identifikacijskog broja, a što ima svoju praktičnu svrhu (naročito kod osoba istog imena i prezimena u svrhu sprječavanja zamjene identiteta).

Nastavno na isticanje osobnih podataka korisnika raznih usluga na računima uključujući OIB, navodimo kako je obveza izdavanja računa propisana odredbama Općeg poreznog zakona, kao i posebnim poreznim propisima. Obveza izdavanja računa propisana je odredbom članka 54. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13) prema kojoj su svi porezni obveznici dužni izdavati račune te voditi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja prema propisima kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.

Sadržaj računa propisan je Općim poreznim zakonom, Zakonom o porezu na dodanu vrijednost i Pravilnikom o porezu na dohodak. Slijedom odredbi navedenih Zakona i Pravilnika, svaki račun obvezno sadrži sljedeće elemente: broj i datum izdavanja računa; ime i prezime (naziv), OIB poduzetnika koji je isporučio dobra ili obavio usluge, odnosno adresu prebivališta ili uobičajenog boravišta vlasnika odnosno nositelja zajedničke djelatnosti; naznaku mjesta gdje je isporuka dobara ili usluga obavljena (broj prodajnog mjesta, poslovnog prostora, prodavaonice, naziv radnje, poslovne jedinice i sl.); količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučenih dobara te vrstu i količinu obavljenih usluga; ukupni iznos naknade i poreza razvrstanih po poreznoj stopi, - porezni obveznici poreza na dodanu vrijednost, uz navedene elemente računa, moraju navesti i dodatne elemente računa; PDV identifikacijski broj poreznog obveznika koji je isporučio dobra ili obavio usluge

(prodavatelja); **ime i prezime (naziv), adresu, OIB ili PDV identifikacijski broj poreznog obveznika kome su isporučena dobra ili obavljene usluge (kupca)**; datum isporuke dobara ili obavljenih usluga ili datum primitka predujma u računu za predujam, ako se taj datum može odrediti i ako se razlikuje od datuma izdavanja računa; jediničnu cijenu bez PDV-a odnosno iznos naknade za isporučena dobra ili obavljene usluge, razvrstane po stopi PDV-a; popuste ili rabate ako nisu uključeni u jediničnu cijenu; stopu PDV-a; iznos PDV-a razvrstan po stopi PDV-a, osim ako se primjenjuje posebni postupak za koji je u smislu ovoga Zakona taj podatak isključen; zbrojni iznos naknade i PDV-a.

Nadalje, vezano uz traženje dodatnog pojašnjenja o neisticanju OIB-a na računima koje izdaju razna trgovačka društva i drugi obveznici, a u pitanju je gotovinsko plaćanje navodimo kako je u primjeni **Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom** („Narodne novine“ broj) kao poseban zakon, kojim je uređen postupak fiskalizacije u prometu gotovinom, obveznici fiskalizacije, sadržaj računa za provedbu fiskalizacije, vođenje Evidencije obveznika fiskalizacije u prometu gotovinom, provedba postupka fiskalizacije, plaćanje između obveznika fiskalizacije gotovim novcem te nadzor nad provedbom predmetnog Zakona (članak 1. citiranog Zakona). Predmetnim zakonom je određeno da je promet gotovinom plaćanje za isporučena dobra ili obavljene usluge novčanicama ili kovanicama koje se smatraju platežnim sredstvom, karticama, čekom ili drugim sličnim načinima plaćanja, osim plaćanja na transakcijski račun kod banaka (članak 2. stavak 5. navedenog Zakona). **Elementima računa smatraju se podaci:** osobni identifikacijski broj (OIB) obveznika fiskalizacije, datum i vrijeme, broj računa, oznaka je li obveznik fiskalizacije u sustavu poreza na dodanu vrijednost, iznos računa razvrstan po poreznoj stopi (zbrojni iznos naknade i poreza, iznos oslobođenja), način plaćanja, osobni identifikacijski broj (OIB) operatera naplatnog uređaja i zaštitni kod izdavatelja, dok za potrebe provedbe postupka fiskalizacije račun, osim podataka propisanih posebnim propisima, mora sadržavati ove podatke: vrijeme izdavanja računa (sat i minuta), oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju, oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo, Jedinstveni identifikator računa i zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije.

Slijedom iznesenog, načelno navodimo kako s aspekta Zakona o zaštiti osobnih podataka za obradu osobnih podataka mora postojati pravni temelj i zakonita svrha, te ispitanik prethodno mora biti informiran/upoznat sa pravnim temeljom, opsegom podataka koji se obrađuje te svrhom same obrade osobnih podataka, a sve sukladno članku 6., 7. i 9. Zakona o zaštiti osobnih podataka. Stoga, u konkretnom slučaju za obradu/isticanje OIB-a na računima koji se izdaju korisniku usluga postoji zakonita osnova, odnosno u primjeni su posebni propisi (Opći porezni zakon, Zakon o porezu na dodanu vrijednost) koji detaljno reguliraju predmetnu materiju. Osobito je bitno napomenuti da je u slučaju gotovinskog plaćanja dobara i usluga u primjeni Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, kojim ne postoji obveza isticanja osobnih podataka kupaca/potrošača na računima koje izdaje obveznik fiskalizacije (trgovačko društvo, pojedinac koji obavlja uslugu i sl.).

Naposljetku navodimo da Agencija za zaštitu osobnih podataka sukladno svojim ovlastima, prije svega prati i nadzire zaštitu osobnih podataka u Republici Hrvatskoj te

sustavno radi na educiranju i podizanju svijesti o zaštiti osobnih podataka svih sudionika obrade osobnih podataka kako osoba koje svoje podatke daju na korištenje u različite svrhe tako i osoba (fizičkih i pravnih) koje prikupljaju i obrađuju iste. Ujedno napominjemo da je Agencija za zaštitu osobnih podataka u dosadašnjem radu izdala preporuke voditeljima zbirke osobnih podataka vezano uz prikupljanje i obrade OIB-a kao osobnog podatka s naglaskom na obvezu poduzimanja odgovarajućih mjera zaštite od strane voditelja zbirke osobnih podataka ali i drugih korisnika sve kako bi se spriječile moguće zlouporabe osobnih podataka.

U slučaju daljnjih pitanja i nejasnoća stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Naslovu;
2. Pismohrana, ovdje.